

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/2393-1
Saksbehandler Hege Kristin Kirkhusmo

Utvalg	Møtedato
Utvalg for livsløp og kultur	10.06.2026
Kommunestyret	18.06.2026

Bosetting av flyktninger i 2027

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Risør kommune planlegger for å bosette til sammen 25 flyktninger i 2027. Endelig vedtak fattes av kommunestyret når anmodningen fra IMDi er mottatt høsten 2026.

Sammendrag

IMDi sender årlig ut anmodningsbrev til kommunene, anmodningen om bosetting i 2027 er forventet å komme i november 2026. Med bakgrunn i kommunestyrevedtaket som ble fattet i anmodningssaken i desember 2025 tas saken opp allerede nå.

Vedtakstekst:

«Risør kommune imøtekommer IMDi's anmodning om å bosette til sammen 24 flyktninger i 2026. Kommunedirektøren bes sørge for en balansering av kostnader innenfor norm på 90,2%, for inntekter innenfor flyktningetjenesten for å sikre en langsiktig og bærekraftig videre drift. Av økonomiske årsaker er Risør Kommunestyre forpliktet til å nøye vurdere mottak av antall flyktninger for 2027 frem til fullfinansiering av tjenesten blir dekket av staten.»

Bakgrunn

Anmodningskriteriene fastsettes årlig av ansvarlig departement, etter forslag fra Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting. For bosetting i 2026 gjaldt følgende kriterier:

Styrt og spredt bosetting

Flyktninger skal bli bosatt i alle landsdeler og i kommuner av ulik størrelse. Det skal ses hen til innvandrerandel og levekårsutfordringer i kommunene for å unngå bosetting i områder hvor andelen innvandrere er høy og hvor det er levekårsutfordringer. Kommunene oppfordres til å unngå å bosette flyktninger i områder med levekårsutfordringer. Det skal også tas hensyn til kommuner som mottar stor grad av sekundærflytting.

Trefferikkelig bosetting:

Flyktninger skal ha gode muligheter for å få kvalifisering, videregående opplæring (særlig fag- og yrkesopplæring), utdanning eller arbeid. Det skal legges stor vekt på arbeidsmarkedet i regionen. Tjenestetilbudet skal være tilpasset flyktningenes behov, også for barn og unge. Det skal tas hensyn til avstand til og kapasitet i helse- og omsorgstilbudet for flyktninger med særskilte oppfølgingsbehov, herunder personer med store helseutfordringer og enslige mindreårige.

Rask bosetting:

Det skal ses hen til kommunenes kapasitet til rask bosetting og opp- og nedbygging av tjenester. Det skal ses hen til om kommunene bosetter flyktninger raskt etter at avtale om bosetting er inngått.

Selv om det ikke finnes konkrete tall på hvor mange flyktninger som antas skal bosettes i Norge for 2027 foreløpig, peker alt på at:

- Nivået i 2027 vil trolig ligge i samme størrelsesorden som 2025–2026.
13 00 er antallet flyktninger kommunene er anmodet om å bosette i 2026
- Dette kan svinge opp eller ned, spesielt avhengig av:
 - krigen i Ukraina
 - utviklingen i andre konfliktområder (f.eks. Midtøsten, Afrika)
 - politiske innstramminger i Norge og Europa
- Forskning og analyser peker på at Norge står i en situasjon med høye, men ustabile ankomster og press på kapasiteten i kommunene

Saksopplysninger

Økonomiske konsekvenser

Antall flyktninger som mottas utløser integreringstilskudd som legger grunnlag for å dekke utgifter til etablering, introduksjonsstønad, støtte til livsopphold og til drift av flyktningtjenesten og de andre involverte kommunale tjenestene (skole, barnehage, helsetjenester m.m).

Alle kommuner som bosetter flyktninger, får tilskudd etter samme satsstruktur og nivå. Det er ulike satser for hvert år kommunen mottar integreringstilskudd for en person. Tilskuddet blir som regel utbetalt i fem år. Integreringstilskuddsordningen omfatter tilskudd for år 1 (bosettingsåret), tilskudd for år 2–5, ekstra engangstilskudd for personer over 60 år (eldretilskudd), ekstra engangstilskudd for barn 0–5 år (barnehagetilskudd) og tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller adferdsvansker.

De siste årene har Risør kommune hatt høye utgifter til introduksjonsstønad. Ukrainere med kollektiv beskyttelse har fra 2026 også fått både rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet. Risør har fått utsøkt mange i målgruppen for programmet og alle har takket ja til å delta.

Flere kommuner påpeker at integreringstilskuddet ikke lenger finansierer fullt ut de kostnadene kommunene har. KS har gjort beregninger som konkluderer med at i 2024 så finansierte tilskuddet i gjennomsnitt 90,2% av kostnadene. Med en nominell videreføring av tilskuddssatsene i 2025 og 2026 så synker dekningsgraden ytterligere, trolig til rundt 89%.
Ny rapport for 2025 forventes å foreligge høsten 2026.

Det ordinære innbyggertilskuddet / rammetilskuddet er ikke tatt med i denne beregningen.

[beregningsutvalgets-rapport-for-2024---kommunenes-utgifter-til-bosetting-og-integrering-av-flyktninger.pdf](#)

[Integreringstilskudd | IMDi](#)

Vedtaket kommunestyret fattet i desember 2025 ba kommunedirektøren sørge for en balansering av kostnader innenfor norm på 90,2%. Dette tallet handler om at integreringstilskuddet ikke følger kostnadsutviklingen og det finnes ingen norm. Tallet 90,2% henviser til at KS har gjort en beregning og mener at tilskuddet dekker ca 90% av kostnadene på makronivå.

Det bør dermed heller være et fokus på at de nasjonale satsene i integreringstilskuddet må opp, eller lovpålagte krav og rettigheter må ned da dette ikke er noe vi lokalt kan styre i særlig grad. Med den utviklingen som ligger i kostnadsnivået nasjonalt, og svak utvikling i integreringstilskuddet vil denne faktoren ligge på under 90% i 2026 og kanskje ned mot 88% i 2027.

Det føres ikke regnskap over flyktingen på individnivå da dette ville vært en krevende øvelse, det vil heller ikke være mulig ut fra taushetsplikt og personvern.

Vi kan derimot vise til det vi fører regnskap på:

	R-2020	R-2021	R-2022	R-2023	R-2024	R-2025	B-2026
Integreringstilskudd	-33 916 201	-25 347 436	-26 913 780	-42 297 667	-49 853 925	-44 193 430	-35 685 000
Antall flyktn i 5 års perioden	163	112	132	189	216	245	252
NAV Flyknining							
242 - Råd veiledning	3 317 525	5 434 364	7 767 110	10 892 156	11 160 570	9 599 223	8 590 000
252 - Barneverntiltak (EM)	4 186 846	2 419 611	76 278	0	0	0	0
275 - Intro	5 924 601	4 389 457	5 183 025	12 060 366	14 252 214	13 333 455	9 606 000
276 - Kvalifisering	208 636	132 280	11 822	0	322 674	316 786	450 000
281 - Livsopphold	3 804 995	2 678 816	4 882 645	7 123 714	8 776 743	8 550 546	5 712 000
Sum utgifter	17 442 603	15 054 528	17 920 880	30 076 236	34 512 201	31 800 010	24 358 000
Sum netto Flyktning	-16 473 598	-10 292 908	-8 992 900	-12 221 431	-15 341 724	-12 393 420	-11 327 000

Det som kommer frem i nederste linje viser det som isolert sett kan kalles et «overskudd» på ansvar 26200 flyktningtjenesten. Men dette er det som i praksis brukes av integreringstilskuddet til å finansiere alle de andre kommunale tjenestene til flyktingene. Drift av skolene, barnehagene, helsetjenester, kommunale boliger osv. Det er disse kostnadene som er umulig å stadfeste da de inngår i «resten av hopen» som går i barnehager, skoler, trenger helsehjelp osv.

Ekstratilskudd

I tillegg til integreringstilskuddet er det et ekstratilskudd hvor målgruppen for tilskuddsordningen er bosatte flyktinger med et betydelig hjelpebehov i hverdagen, som følge av alvorlig funksjonsnedsettelse eller atferdsvansker. Hjelpebehovet må ha oppstått eller ha sitt opphav i tiden før bosetting. Personer i målgruppen for tilskuddet har en betydelig nedsatt funksjon og et betydelig hjelpebehov for å kunne fungere i hverdagen. For å være i målgruppen må kommunen ha fattet enkeltvedtak, med bakgrunn i at bosatt flyktning har en lovbestemt rett til kommunale tjenester tilknyttet gitte hjemler i helse- og omsorgstjenesteloven, barnevernsloven, opplæringsloven og barnehageloven. Dette tilskuddet koordineres av flyktningtjenesten på vegne av kommunen.

Andre driftsmessige konsekvenser

OMRÅDE OPPVEKST

Skole og barnehage

Som et utgangspunkt for beregning av kapasitet som skoler og barnehager må planlegge for, er det antatt at ca. 1/3 av flyktingene er barn og elever mellom 0 og 15 år. En anmodning om 25 flyktinger vil da kunne gi ca. 8-10 barn til våre barnehager og skoler. Ut fra denne antakelsen kan en fordele barna med ca. 1/3 til barnehage og 2/3 til skole. Dette er selvsagt meget usikre tall. For barnehage vil dette kunne bety ca. 2-4 barn og for skole vil det kunne utgjøre 5-7 barn, fordelt mellom barneskoler og ungdomsskole. Dette kommer i tillegg til barna som eventuelt kommer på familiegjenforeninger. For både barnehager og skoler kreves det ekstra ressurser for å følge opp barn og elever med tanke på språkopplæring, morsmålsopplæring og også andre utfordringer som barna og familiene står i.

Det har lyktes å bosette mer ute i distriktene i de siste årene og dette er positivt særlig med tanke på barnehageplass. Det er positivt å bosette i hele kommunen, det er kapasitet i barnehager og i skoler både på Søndeled og på Hope. Når foreldrene skal delta i introduksjonsprogrammet med oppstart innen 3 måneder etter bosetting må barna i alderen 1 – 5 år få plass i barnehage. Det er nå ett hovedopptak for barnehage, 1. mars, men dersom det er ledig kapasitet tas det inn barn der det er ledige plasser. Det er pr. i dag få ledige plasser i barnehagene i sentrum.

En barnehageplass for et lite barn (0-2 år) koster om lag 320 000 kroner, en barnehageplass for store barn (3-6 år) koster om lag 170 000 kroner, dette på grunn av bemanningsnorm som fører til at en må øke bemanning i den barnehagen som eventuelt tar imot flyktninger. Kostnaden er omtrent den samme enten en benytter kommunal eller privat barnehage.

Det er positivt med mangfold i skolene. Det er gode systemer og opplegg for elever som trenger forsterket norskopplæring. Det er egne innføringsgrupper for forsterket norskopplæring ved både Risør barneskole og Risør ungdomsskole. Hope oppvekstsenter og Sønedeled skole har også mulighet og vil gjerne ta imot flere elever ved sine skoler.

Det oppleves bra at bosetting skjer i hele kommunen slik det har vært gjort det siste året.

Når skolene tar imot nye flyktninger kreves det ressurser i form av økte lærertimer og for noen elever er det også behov for ekstra støtte inn i en del av skolehverdagen i form av assistentressurser.

Voksenopplæringen (VIRK)

VIRK har per nå om lag 100-110 elever fordelt på norskopplæring, mottaksklasse, forberedende opplæring for voksne (grunnskole) og individuelt tilpasset opplæring (spesialundervisning). VIRK står for denne opplæringen for elever fra Risør, Gjerstad og Vegårshei. Fra våren 2024 hvor elevtallet lå på over 210, har det vært en rask nedgang. Det er særlig i norskopplæringen elevtallet synker, en tendens som sannsynligvis vil fortsette ut 2026.

VIRK har kapasitet til å ta imot flere elever og tilpasser driften etter behovet. Det er utfordrende for VIRK med raske endringer i elevtall både opp og ned. Den raske økningen i elevmassen som følge av ukrainasituasjonen i 2022 var en utfordring når det gjaldt bemanning, både i undervisning og administrasjon. Rask nedgang, som vi har sett den siste tiden, er også en utfordring å håndtere. Nå er det tilstrekkelig kapasitet til de elevene som er på VIRK og elevtallet er stort nok til å kunne gi norskopplæring i relativt store og ikke alt for heterogene grupper.

For VIRK vil det være en fordel å opprettholde et elevtall som i dag, det ikke ønskelig å gå noe særlig ned. Skolen har lærere med lang erfaring og utdanning bl.a. i norsk som andrespråk. Dette er en kompetanse det er viktig å ta vare på siden elevtallet trolig vil få nye oppsving ved nye kriser i fremtiden. En drift med verken alt for store og eller for små klasser gir den beste kombinasjonen av økonomi og et godt pedagogisk tilbud med tilhørende gode resultater.

Et jevnt inntak av flyktninger til de 3 kommunene gir stabilitet og forutsigbarhet i voksenopplæringen. Dette gir de beste forutsetningene for god kvalitet på den opplæringen som blir gitt. Raske endringer i elevtall med mye fokus enten på å skaffe nok personal eller på nedbemanningsprosesser gir dårlige betingelser for god undervisning.

Helsetasjonen

I flyktningehelsetjenesten jobbes det etter Helsedirektoratets nasjonale veileder for helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente – som er omfattende:

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helsetjenester-til-asylsokere-flyktninger-og-familiegjenforente>

Stor innvandring av barn/unge som det har vært over flere år og helt tilbake fra 2022, krever ekstra ressurser knyttet til helsetjenestene i lang tid etter ankomst. Det er håndterbart å ta imot 25 flyktninger i året, men det krever at man har en fast ressurs knyttet til flyktningehelse. Det krever ressurser i form av tid til oppfølging av barn, elever og familier på både helsestasjon og i skolehelsetjenesten samt bruk av tolketjenester. Det er viktig å huske på de voksne flyktningene som kommer uten barn også. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten håndterer i utgangspunktet barn, ungdom og familier i aldersgruppen 0-20 år. For mange av våre flyktninger vil det være behov for at både fastlege og psykisk helse blir tett koplet på.

Disse ekstrautgiftene dekkes av integreringstilskuddet i tråd med beskrivelsen under tabellen i avsnittet om Økonomiske konsekvenser.

OMRÅDE HELSE OG OMSORG:

Fastlegene

Vi har 6 fastleger i kommunen, hvor alle har venteliste. Det er ingen som har ledige plasser slik situasjonen er i dag, det betyr at kommunen ikke har ledig legeressurs knyttet til flyktningehelse. Fastlegene er tydelige i sine tilbakemeldinger at det er behov for mer legeressurs til dette arbeidet.

Flyktningtjenesten har derfor inngått en avtale med privatpraktiserende lege om konsultasjoner ved behov, for dem som enda ikke har fått fastlege. I tillegg bistår både Helsestasjonen og kommunepsykologen med kartlegging, samtaler og henvisninger. Det er også et godt samarbeid mellom flyktningtjenesten og kommunelegen.

I forhold til helsetjenester så løses det av tjenesten på lik linje med andre innbyggere med behov for helsetjenester, det krever noe mer tid og planlegging grunnet behov for tolk. Utgifter til løsninger på dette området dekkes også av integreringstilskuddet.

OMRÅDE SAMFUNNSUTVIKLING:

Flyktningtjenesten

Dersom vi bosetter 25 flyktninger i 2027 vil det ved utgangen av 2027 være 215 flyktninger i 5-års perioden. Dette er fortsatt et høyt antall og flyktningtjenestens bemanning må tilpasses det antallet flyktninger som til enhver tid er i 5-års perioden.

Overgang til arbeid er avhengig av gode nok norskferdigheter og dette har vist seg å ta lengre tid for mange enn forventet, dette er ikke særskilt for Risør kommune. VIRK kan tilby norskopplæring utover de lovpålagte 12 månedene og det tilbys også digitale norskkurs.

Det er et behov for arbeidskraften flyktningene besitter og det jobbes tett med Navs markeds-/rekrutteringsmedarbeider og arbeidsmarkedstiltakene AMO-kurs, arbeidspraksisplasser og lønnstilskudd benyttes i stor grad. Det er viktig å ha fokus på at både de som er voksne nå og ikke minst deres barn igjen, er viktige arbeidskraftsressurser både på kort og på lang sikt.

Det planlegges for at bosettingen vil pågå gjennom hele 2027 og det vil være en dialog med IMDi for å legge en realistisk tidsplan for bosettingen. Integreringsprosessen omfatter mye og det er behov for et godt samarbeid på tvers og blant kommunens øvrige tjenester, samt frivillige organisasjoner.

Boliger

Tilflytting og bosetting av flyktninger har nok lagt noe press på et allerede stramt utleiemarked i kommunen og har vært en medvirkende årsak til at utleieprisene har steget.

Risørs befolkning har stilt svært mange boenheter til disposisjon de siste årene og huseiere henvender seg fortsatt med tilbud om utleie. Det er stor bevegelse i boligmarkedet og noen flyktninger har kjøpt seg egen bolig, noen flytter til andre boliger på egen hånd og noen flytter ut av kommunen. Dette frigjør boliger til nybosatte og vi har hittil skaffet forsvarlige boliger til alle kommunen har bosatt.

Kommunens boligkoordinerende enhet vurderer fortløpende behov for kjøp av egnede boliger.

Vurderinger

Etter en totalvurdering mener kommunedirektøren at også Risør kommune må ta sin del av bosettingsansvaret og planlegge og budsjetterer for en bosetting på 25 flyktninger i 2027 og deretter en bosetting av 25 flyktninger pr år i perioden (2027 – 2030). Dette vil gi en forutsigbarhet for både flyktningtjenesten og VIRK, samt kommunens øvrige tjenester. Det kan videre bidra til en fortsatt gradvis og planlagt nedbygging av tjenestene fra det nivået vi har lagt på de senere årene. Dette er i tråd med det kommunedirektøren mener er forsvarlig sett at de store flyktningetallene til Norge fortsetter.

Klima og natur

Ikke vurdert.

Folkehelse og levekår

Møtepunkter/treffsteder er viktig i et folkehelseperspektiv. Økt bosetting kan føre til mer liv og mangfold på de arenaer hvor folk møtes. Det er et godt samarbeid mellom Frivilligsentralen, NAV og voksenopplæringen i å utvikle SEFF (Senter For Frivillighet) til et godt møtested.

Det foregår også mye godt integreringsarbeid i samarbeid med flere frivillige organisasjoner, lag og foreninger.

Kommuneplan

I kommuneplanens samfunnsdel 2023 - 2035 står det: «Risør kommune har vedtatt å ta imot 70 nye flyktninger i 2023. For årene 2024 – 2027 baseres tallene på erfaringer fra før krigen i Ukraina, og vi forventer da 15 flyktninger i året. Det er ikke tatt høyde for de store flyktningsgetallene vi har sett i 2022 og 2023 i befolkningsframskrivingene til SSB. Det er også usikkert hvor lenge disse menneskene blir boende i kommunen vår. Vi forventer at mange ønsker å returnere til hjemlandet dersom forholdene i hjemlandet tillater det. Det er derfor vanskelig å si noe om hvordan dette vil påvirke befolkningstallet i Risør framover».

Pr i dag er situasjonen fremdeles uavklart i Ukraina, og etter en periode med noe nedgang i flyktingestrømmen til Norge, ser de nå til å ta seg opp igjen. Risør må derfor belage seg på å bli anmodet om å bosette flere enn 15 i årene som kommer.

Konklusjon

Risør kommune planlegger for å bosette til sammen 25 flyktninger i 2027. Endelig vedtak fattes av kommunestyret når anmodningen fra IMDi er mottatt.